

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 16C/79/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313202352
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Jančulová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2016:5313202352.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Č a d c i sudkyňou Mgr. Alenou Jančulovou v právnej veci navrhovateľa C. N., A. Č.. XXXX, v konaní zastúpeného F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E., Z.. H., E., proti Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Odporcovi sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Podaným návrhom došlým súdu dňa 19.12.2012 sa navrhovateľ voči odporcovi domáhal náhrady škody vo výške 4.930,-€, ktorá spočívala z vyplatených faktúr za synom používané mobilné telefóny 300,-€, poplatky za zablokovanie telefónnych čísel 80,-€, poplatky za vyhľadávanie hovorov 150,-€, ukončenie viazanosti u operátora 100,-€, náklady na poštu, telefonického dotazy, osobné urgencie a ďalšie náklady na urgencie a podania 300,-€, náklady na pohreb, hrobové miesto, pomník a s tým súvisiace náklady (ich nemožnosť uplatnenia ich náhrady, resp. vymáhania cca 3.000,-€), náklady na liečbu kolapsu a zhoršenia zdravotného stavu matky nebohého cca 1.000,-€ a taktiež sa domáhal aj náhrady nemajetkovej výšky odhadom vo výške 1.000,-€.

Na základe uznesenia Okresného súdu Čadca č.k. 16C/79/2013-24 zo dňa 29.5.2014 kedy bol vyzvaný navrhovateľ na odstránenie väd návrhu v podaní zo dňa 20.6.2014 si uplatnil majetkovú ujmu v sume 4.930,-€ a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100.000,-€.

Okresný súd Čadca mal za to, že návrh navrhovateľa ani na základe výzvy súdu nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, preto uznesením zo dňa 29.5.2014 návrh odmietol. Voči uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, pričom Krajský súd Žilina vo svojom uznesení 7Co/604/2014-62 zo dňa 24.9.2014 konštatoval, že návrh doručený súdu dňa 20.6.2014 spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti.

Následne dňa 17.7.2014 (č.l. 40 až 48) bola doručená navrhovateľom súdu žaloba o náhradu škody spôsobenú orgánmi štátu - doplnený návrh, kde už navrhovateľ udáva, že žiada nemajetkovú ujmu vo výške 100.000,-€ a nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,-€ z titulu majetkovej ujmy za odcudzený mobilný telefón, nákladov za zablokovanie mobilných telefónov, vyplatenie fakturácie, blokovania čísel, vyhľadávanie telefonických hovorov ako aj ukončenie viazanosti u mobilného operátora a iné, pričom bližšie nešpecifikoval o aké iné skutočnosti má ísť, na základe ktorých by mu vznikol nárok na náhradu škody a ani nešpecifikoval koľko za každý jednotlivý úkon mu mala škoda vzniknúť len v globále paušálne uviedol sumu vo výške 5.000,-€. Nakoľko uvedený nárok na náhradu škody bol z dôvodu bližšej

nešpecifikácie opätovne nejasný a neurčitý na pojednávaní dňa 29.6.2016 súd vyzval navrhovateľa na odstránenie vady uvedenej, čo sa týka výšky škody a teda, aby presne špecifikoval výšku škody u jednotlivých uplatnených nárokov, pričom priamo na pojednávaní navrhovateľ uviedol, že sa domáha náhrady škody v sume 4.930,-€ a nemajetkovej ujmy 100.000,-€ tak, ako to vo svojom podaní zo dňa 20.6.2014 udáva. Teda súd mal za ustálené, že predmetom konania je nárok o zaplatenie škody 4.930,-€ z titulu náhrady majetkovej ujmy a 100.000,-€ z titulu nemajetkovej ujmy, ktorý návrh aj Krajský súd Žilina považoval za jasný a určitý.

Navrhovateľ v podanom návrhu uvádza, že škoda a nemajetková ujma mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu polície SR OO PZ v Čadci, ktorá s prietiahmi vyšetrovala udalosť smrti jeho syna G. N., ktorého telo bolo nájdené dňa 29.5.2009 medzi 10 a 11 hodinou na brehu rieky Kysuca pri futbalovom ihrisku v Rakovej. Navyše aj prokuratúra nevenovala vyšetrovaniu dostatočný dohľad, čím došlo k porušeniu základných ľudských práv jeho nebohého syna G.U. N. na riadne vyšetrenie jeho smrti. Poukázal na to, že vyšetrovanie políciou bolo vedené s prietiahmi, povrchné a neobjektívne a svojimi závermi porušilo základné ľudské práva jeho nebohého syna G. N. na riadne vyšetrenie jeho smrti bez zbytočných prietahov v konaní. Ako aj tým, že bol označený za narkomana, ktorý si smrť zavinil sám. Čo bolo umožnené nedostatočným dohľadom a nekonaním okresnej prokuratúry a viedlo k tomu, že im ako pozostalým boli porušené práva na neodkladné vyšetrenie a riadne informovanie o tejto udalosti, čím boli vystavený nekonečným stresom z takéhoto vyšetovania a ako rodina boli vystavení aj stresu z ohovárania v obci a ich kresťanskej komunite, že sú rodina údajného narkomana. Z tohto dôvodu sa domáhal náhrady škody za odcudzený mobilný telefón, za náklady na zablokovanie mobilných telefónov, vyplatenie fakturácie, blokovania čísiel, vyhľadávania telefonických hovorov ako aj ukončenie viazanosti u mobilného operátora. Za vyplatenie faktúr za synom používané mobilné telefóny si uplatňuje 300,-€, za poplatky na zablokovanie telefónnych čísiel 80,-€, poplatky za vyhľadávanie hovorov 150,-€, ukončenie viazanosti u operátora 100,-€, náklady na poštu, telefonické dotazy, osobné urgencie a ďalšie náklady na urgencie a podania 300,-€, náklady na pohreb, hrobové miesto, pomník a s tým súvisiace náklady z dôvodu nemožnosti uplatnenia ich náhrady, resp. vymáhania 3.000,-€ a náklady na liečbu kolapsu a zhoršenie zdravotného stavu matky nebohého 1.000,-€. To je spolu 4.930,-€. Taktiež sa domáhal aj náhrady nemajetkovej ujmy za morálnu a psychickú ujmu v dôsledku nekonania štátnych orgánov a prietahov v konaní prehlbovanú dĺžkou nekonania štátnych orgánov, prietiahmi a nesprávnym postupom, nakoľko boli poškodení pred verejnosťou v obci aj výrokmi o synovej drogovej závislosti, nakoľko ich príbuzenstvo je angažované v cirkevnej komunite. Postupom polície a prokuratúry boli ako rodina tak vystresovaní, že u neho aj u jeho manželky došlo ku zhoršeniu zdravia zo stresu, že sám nebohý je vystavený poškodeniu svojho dobrého mena aj po smrti. Na pojednávaní dňa 29.6.2016 uviedol, že nemajetková ujma mu bola spôsobená tým, že nebol vyšetrený páchateľ, ktorý mal spôsobiť smrť jeho syna a on si nemôže uplatniť náhradu škody voči uvedenému páchateľovi. Náhradu nemajetkovej ujmy rodiny odhadol na výšku 100.000,-€.

Odporca sa k podanému návrhu písomne vyjadril dňa 19.5.2015 (č.l. 72 až 87). Vo svojom vyjadrení uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí a žiada, aby súd návrh zamietol v celom rozsahu ako nedôvodný. Poukázal na to, že navrhovateľ nie je v spore aktívne legitimovaný a taktiež poukázal aj na nedostatok právomoci civilného súdu na konanie, nakoľko neexistuje nesprávny úradný postup. Poukázali na to, že navrhovateľ v trestnom konaní, od ktorého odvodzuje svoj nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy bol v postavení poškodeného, pričom na poškodeného sa nevzťahuje § 2 ods.7 Tr.zák., pretože sa nerozhoduje o jeho trestnej veci. Trestný poriadok v žiadnom svojom ustanovení nezaručuje poškodenému právo na to, aby sa trestné konanie proti inej osobe uskutočnilo v primeranej lehote, ani to, aby záverom trestného konania bolo naplnenie požiadaviek poškodeného, t.j. v tomto prípade zistenia zavinenia inou osobou a jej následne odsúdenie. Poukázali na to, že základné právo poškodeného v trestnom konaní na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov zaručené článkom 48 ods.2 Ústavy je uplatniteľné až po vznesení obvinenia voči konkrétnej osobe. Doterajšia judikatúra ÚS (napr. I ÚS 212/07, III ÚS 109/06 a iné) týkajúca sa namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy subjektom majúcim v rámci trestného konania status poškodeného sa ustálila v tom, že poškodený v trestnom konaní, ktoré nedospelo do štádia vznesenia obvinenia konkrétnej osobe, nedisponuje možnosťou domáhať sa vyslovenia porušenia označeného základného práva. Až vznesenie obvinenia považuje ústavný súd za moment, ktorý poskytuje poškodenému v trestnom konaní možnosť uplatňovať si ochranu proti konkrétnemu možnému pôvodcovi svojho poškodenia, a teda z neho robí (vec), na prerokovanie ktorej bez zbytočných prietahov má nárok v zmysle čl. 48 ods.2 Ústavy SR. Podobne je tomu aj v prípade

vyšetrovania úmrtia syna navrhovateľa, kedy nedošlo k vzneseniu obvinenia a teda ani k uplatneniu práva poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom. Zároveň je nutné podotknúť, že takáto náhrada škody sa uplatňuje voči osobe obvinenej zo spáchania trestného činu. Majú za to, že navrhovateľ vystupujúci ako oznamovateľ a poškodený v dôsledku úmrtia svojho syna nie je osobou vecne legitimovanou na priznanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa Zákona č. 514/2003 Z.z. Ďalej poukázal na nedostatok právomoci súdu vec prejednať a rozhodnúť. Poukázal na to, že právo na náhradu škody upravuje § 9 ods.3 Zákona č. 514/2003 Z.z. a pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa policajného zboru, povereného príslušníka policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahov v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa policajného zboru, povereného príslušníka policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy prokurátorom. Týmto výsledkom je súd v konaní viazaný a nemôže prípadný nesprávny úradný postup posudzovať ako predbežnú otázku. Jediným orgánom príslušným rozhodnúť o tom, či postup vyšetrovateľa vykazuje známky porušenia právnych predpisov je jedine prokuratúra, pričom civilné súdy nie sú príslušné určovať, či postup orgánu činného v trestnom konaní je alebo nie je správny. Taktiež namietali aj svoju právomoc zastupovať odporcu v konaní, nakoľko navrhovateľ okrem postupu vyšetrovateľa namieta aj nečinnosť prokuratúry ako orgánu dozoru. Nakoľko navrhovateľ zakladá svoj nárok aj na skutočnosť, že prokuratúra nedostatočne vykonávala dozor nad prebiehajúcim vyšetrením a došlo k zbytočným prietahom orgánov verejnej moci majú za to, že orgánom procesne spôsobilým konať za štát v tomto prípade je Generálna prokuratúra SR. Ďalej poukázali na to, že Zákon č. 514/2003 Z.z. neumožňuje po smrti fyzickej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy voči štátu. Poukázali na ustanovenie § 15 Obč. zák., podľa ktorého po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom a ak ich niet jeho rodičom. Zo znenie tohto ustanovenia je zrejmé, že po smrti fyzickej osoby je možné uplatňovať len právo na náhradu osobnosti a nie právo na náhradu škody proti štátu podľa Zákona č. 514/2003 Z.z. V prípade, ak sa navrhovateľ domnieva, že po smrti jeho syna došlo k porušeniu osobnostných práv jeho syna mohol by sa žalobou obrátiť na súd v zmysle ustanovenia § 15 Obč. zák. a to proti osobám, ktoré porušenie povesti spôsobili. Z podaného návrhu nie je nijakým spôsobom preukázané, že by orgány činné v trestnom konaní akýmkoľvek spôsobom porušili osobnostné práva syna navrhovateľa po jeho smrti. Poukázali na to, že navrhovateľ sa domáha priznania náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu prietahov v konaní a pochybení iných orgánov a osôb. Z jeho podaní je zrejmé, že majetkovú škodu vyčíslil len odhadom, nakoľko jednotlivé sumy uvádza len skratkou cca, čiže mu nie je známa ani presná výška škody, pričom sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ktorá predstavuje sumu, o ktorú sa znížil majetkový stav poškodeného pri plnení povinnosti uloženej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu a predstavuje škodu, ktorá je nezákonným rozhodnutím v príčinnej súvislosti, ak na takéto konanie nebol poškodený povinný z iného dôvodu. Predmetom náhrady škody je škoda, ktorá vznikla poškodenému v súvislosti s trestným konaním, t.j. náklady spojené s uplatnením jeho práv. Navrhovateľom uplatnená náhrada škody nesúvisí priamo ani nepriamo s prebiehajúcim trestným konaním, ale v prevažnej miere s úmrtím jeho syna. Taktiež si navrhovateľ uplatnil nemajetkovú ujmu vo výške 100.000,-€. Výška navrhovateľom žiadanej nemajetkovej ujmy je nedôvodná, neoprávnená, neprimeraná. Uplatnil si náhradu škody v dôsledku nemajetkovej ujmy z dôvodov, ktoré v prevažnej miere spočívajú v úmrtí jeho syna a za poškodenie dobrého mena jeho syna a jeho rodiny výrokmi o drogovej závislosti. Navrhovateľ však nešpecifikuje, kto mal poškodiť jeho dobré meno, nakoľko ani v správe obhliadajúcej lekárky sa slovo narkoman nevyskytuje. Zo žalobného návrhu nie je ani zrejmé, kto mal uvedené reči šíriť. Výška navrhovateľom uplatnenej nemajetkovej ujmy je v rozpore s maximálnou výškou náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú je možné podľa Zákona č. 514/2003 Z.z. priznať. Uvedeným predpisom, na ktorý Zákon č. 514/2003 Z.z. poukazuje je Zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov, ktorý zakotvuje v § 6, že celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy. Na základe uvedeného je možné v zmysle uvedeného zákona priznať náhradu nemajetkovej ujmy najviac vo výške 14.775,-€. Poukázali na to, že zákon nárok na náhradu nemajetkovej ujmy stanovuje ako sekundárny. V prípade ak samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadosťučinením. Preto je potrebné zväžiť, či samotné porušenie práva navrhovateľa nie je preňho dostatočným zadosťučinením. Prevažná časť navrhovateľom namietaných následkov nebola spôsobená v dôsledku prietahov v konaní, ale samotnou smrťou jeho syna.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že dňa 24.6.2010 poverený príslušník policajného zboru začal trestné stíhanie pre prečin usmrtienia, ku ktorému došlo tak, že dňa 29.5.2009 v čase okolo 11.00 hod. v obci A. pri futbale ihrisku bolo nájdené nehybné telo G. N., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXXX, pričom obhliadajúci lekár MUDr. Krasňanová skonštatovala smrť. Zistila zavinenie cudzou osobou a nariadila zdravotno-bezpečnostnú pitvu, ktoré uznesenie bolo uznesením zo dňa 25.11.2009 Č.:O.-XXX/XX-V.-XXXX doplnené o text v znení: Neznámy páchatel' pravdepodobne nedbanlivostným a neupresneným konaním spôsobil usmrtienie G. N. Q. A., ktorého telo bolo nájdené dňa 29.5.2009.

Navrhovateľ v tomto trestnom konaní vystupoval v pozícii poškodeného ako otec zomrelého.

Podaním zo dňa 31.8.2009 (č.l. 70 až 73) zo spisu ČVS:ORP-161/OVK-CA-210 adresovaným okresnej prokuratúre C. N. namietal postup polície ako nedostatočný, zdĺhavý a nesprávne kvalifikovaný.

Následne dňa 2.9.2009 (č.l. 76 až 77) podal na Okresnú prokuratúru Čadca sťažnosť po podozrenie z nekonania, resp. prieťahov v konaní, prípadne o zanedbania informovania o situácii v konaní z dôvodov pochybení pri vyšetrovaní.

Z č.l. 37, 38 súd zistil, že navrhovateľ požiadal o preskúmanie postupu policajta Okresnú prokuratúru v Čadci, kde okresná prokuratúra uvádza, že jej bolo dňa 4.12.2009 doručené podanie navrhovateľa, označená ako sťažnosť pre podozrenie z nekonania vo veci, resp. prieťahov v konaní prípadne zo zanedbania informovania o situácii v konaní, kde prokurátorka Mgr. Dáša Hiklová uvádza, že možno konaniu vyčítať nesústredenosť pri vykonávaní vyšetrovacích úkonov, ktorá ovplyvňuje dĺžku konania.

Zo správy Krajskej prokuratúry Žilina (č.l. 106 až 108) zo dňa 11.3.2010 vyplýva, že prokurátor krajskej prokuratúry Mgr. Alexander Feník v procesnom postupe vo veci prvotne konajúceho policajta zistil formálne a vecné nedostatky a konštatoval, že v jeho postupe boli najmä v nadväznosti na vykonanie prvotného úkonu ohliadky miesta nálezu mŕtveho tela prieťahy.

Z uznesenia OR PZ zo dňa 26.6.2010 ČVS:ORP-161/OVK-CA-2010 (č.l. 145 až 147) súd zistil, že trestné stíhanie vo veci zločinu zabitia bolo voči neznámemu páchatel'ovi zastavené, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie.

Z listinného dôkazu č.l. 107 až 109 vyplýva, že navrhovateľ podal dňa 27.9.2012 na MV SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy. MV SR listom zo dňa 20.11.2012 (č.l. 114 až 118) navrhovateľovi oznámilo, že prerokovalo jeho žiadosť o nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, pričom žiadosti o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nie je možné vyhovieť.

Prípisom (č.l. 112) mal súd zistené, že MV SR dňa 12.10.2012 odstúpilo žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na MS SR so záverom, že majú za to, že nie sú príslušným orgánom na prerokovanie uvedenej žiadosti a rovnako uvedenú žiadosť dňa 12.10.2012 odstúpili aj Generálnej prokuratúre SR.

Generálna prokuratúra SR dňa 22.10.2012 vrátila späť MV SR návrh navrhovateľa z dôvodu, že generálna prokuratúra vyhodnotila žiadosť C. N., v ktorej poukazuje na nedôsledný dozor prokuratúry v súvislosti s vyšetrovaním smrti jeho syna G. N. za nedôvodnú a túto odmietla.

Z vyjadrenia MS (č.l.110, 111) súd zistil, že MS vrátilo MV SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku. Poukázali na to, že žiadateľ vo svojej žiadosti presne a jednoznačne uvádza, že odvodzuje nárok od nesprávneho úradného postupu, ktorý mal spočívať v prieťahoch policajného zboru pri vedení vyšetrovania a podstatných chybách v procesnom postupe vyšetrovateľa a nedôslednom dozore prokuratúry, takže je zrejmé, že vo veci náhrady škody SR nemôžu zastupovať dva rôzne orgány príslušné podľa § 4 ods.1 písm.a) až k) Zákona č. 514/2003 Z.z. a žiadosť o predbežné prerokovanie bola podaná na MV SR, ktorá si ju sčasti ponechala je orgánom oprávneným predbežne prerokovať uvedenú žiadosť práve MV SR.

Na preukázanie svojich tvrdení, čo sa týka výšky spôsobenej škody, navrhovateľ súdu predložil čestné prehlásenie, v ktorom uvádza, že skutočne mu škoda, tak ako si ju uplatňuje vznikla, avšak túto nemôže súdu preukázať.

V tomto konaní sa navrhovateľ domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy na základe Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu (prieťahov v konaní) spôsobeného príslušníkmi OO PZ Čadca pri vyšetrowaní smrti jeho syna Mariána Duraja a taktiež sa domáha náhrady škody z nesprávneho úradného postupu a nemajetkovej ujmy aj v dôsledku nedostatočného výkonu dozoru zo strany prokuratúry.

Na daný skutkový stav súd aplikoval príslušné zákonné ustanovenia zák.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v čase zistenia prieťahov v konaní t.j. ku dňu 11.3.2010.

Podľa § 9 ods.1, 2

(1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote. Nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

(2) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Odporca namietal aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa. S takýmto tvrdením odporcu sa však nemožno stotožniť, pretože aktívna vecná legitímácia navrhovateľa vyplýva z ustanovenia § 9 ods.2 Zákona č. 514/2003 Z.z., na základe ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 16 ods.1 cit. zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Pokiaľ odporca namietá nedostatok právomoci súdu konať vo veci, s týmto tvrdením odporcu sa taktiež nemožno stotožniť, nakoľko oprávnenie súdu konať v danej veci vyplýva z ustanovenia § 16 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý znie, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Pokiaľ odporca namietá nesprávnosť označenia odporcu ako orgánu oprávneného konať v mene štátu za odporcu a vo svojom vyjadrení uvádza, že subjektom procesne spôsobilým konať v danom prípade za štát je generálna prokuratúra, súd poukazuje na ustanovenie § 4 ods.1 písm.b), e) a k) Zákona č. 514/2003 Z.z., na základe ktorého ustanovenia

Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods.1 koná v mene štátu po b) MV SR, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán policajného zboru, e) generálna prokuratúra SR, a škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občiansko-súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní, k) orgán príslušný podľa písm.a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15, ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánov, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Žiadosťou zo dňa 27.9.2012 (č.l. 107) o predbežné prerokovanie nároku na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy žiadal navrhovateľ odporcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody. Odporca postúpil žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy MS (č.l. 110), ktoré ju vrátilo podaním zo dňa 30.10.2012 späť odporcovi s

vyjadrením, že MS nie je príslušné na prerokovanie nároku navrhovateľa. Následne odporca odstúpil časť žiadosti navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, v ktorej je navrhovateľom namietaný nedôsledný dozor prokuratúry Generálnej prokuratúry SR (č.l. 113). Podaním zo dňa 20.11.2012 (č.l. 114) odporca upovedomil navrhovateľa o výsledku prerokovania jeho žiadosti, v ktorom konštatoval, že neboli naplnené základné predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, orgánmi verejnej moci, preto navrhovateľovej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy nebolo možné vyhovieť. Podľa názoru vysloveného v rozhodnutí NS SR č. 3Cdo/194/2010 vo veci náhrady škody spôsobenej na úseku trestného konania, prichádza do úvahy ako orgán oprávnený konať v mene štátu v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa § 514/2003 Z.z. tak MV SR ako Generálna prokuratúra SR. Z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom v ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušný ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý (§ 4 ods.1 písm.k) Zákona č. 514/2003 Z.z.). Z uvedeného je zrejmé, že MV SR, na ktorom bola navrhovateľom podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy je v danom konaní oprávnené konať v mene štátu. Odporca zároveň vo vyššie spomínanom oznámení o výsledkoch prerokovania žiadosti navrhovateľa uviedol, že v priebehu vyšetrovania žiadateľ (navrhovateľ) nepožiadala dozorujúcu prokuratúru o preskúmanie postupu vyšetrovateľa, najmä aby boli odstránené prieťahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní. Dozorujúca prokurátorka tiež v danom prípade nekonštatovala vznik prieťahov, či akékoľvek iné nedostatky. S uvedeným tvrdením odporcu sa nemožno stotožniť, nakoľko z oznámenia KP Žilina zo dňa 11.3.2010 (č.l. 35, 36, 52 a 106) vyplýva, že navrhovateľ sa podaním zo dňa 18.2.2010 domáhal preskúmania postupu vo vyšetrovaní v trestnej veci vedenej na OO PZ Čadca pod ČVS:OPR.896/00-CA-2009 vo veci úmrtia svojho syna. Po preskúmaní predložených súvisiacich spisových materiálov sa prokurátor KP v Žiline čiastočne stotožnil s námietkami navrhovateľa a konštatoval, že v procesnom postupe vo veci prvotne konajúceho policajta zistil formálne aj vecné nedostatky, na základe ktorých možno konštatovať, že došlo v postupe konajúceho policajta najmä v nadväznosti na vykonanie prvotného úkonu ohliadky miesta nálezu tela syna navrhovateľa k prieťahom. Zároveň konštatoval, že z obsahu zápisnice o ohliadke miesta nálezu je zrejmé, že nález vykazoval neobvyklé okolnosti a malo byť dôslednejšie a rýchlejšie postupované pri zaisťovaní stôp a zabezpečovaní ostatných úkonov (vrátane včasnejšieho zabezpečenia svedectiev osôb, ktoré boli s navrhovateľom synom v inkriminovanom čase v kontakte). V súvislosti s takto konštatovanými nedostatkami prokurátor preskúmajúci namietaný postup vyšetrovania uložil orgánom činným v trestnom konaní cestou okresnou prokuratúrou zmeniť kvalifikáciu skutku tak, aby ďalšie dokazovanie vykonával vyšetrovateľ a uložil postupovať v súlade s jeho pokynmi vyslovenými v tomto oznámení výsledku vybavenia žiadosti (navrhovateľa) o preskúmanie postupu vyšetrovateľa/povereného príslušníka policajného zboru. Takéto oznámenie KP Žilina o výsledku vybavenia žiadosti navrhovateľa o preskúmanie postupu vyšetrovateľa - povereného príslušníka policajného zboru zo dňa 11.3.2010, ktorým sú konštatované nedostatky a prieťahy vo vyšetrovaní smrti syna navrhovateľa, možno považovať za základ nároku navrhovateľa uplatneného v danom konaní (vyplýva to z novelizovaného znenia § 9 ods.3 Zákona č. 514/2003 Z.z. v aktuálnom znení). Citované ustanovenie nebolo platné v čase konštatovania prieťahov vo vyšetrovaní prokurátorom. Súd však má za to, že predmetné ustanovenie možno brať do úvahy ako podrobnejší výklad pôvodného ustanovenia § 9 ods.1, 2 Zákona č. 514/2003 Z.z. platného v čase konštatovania prieťahov vo vyšetrovaní prokurátorom, pri skúmaní uplatneného nároku. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti tým boli preukázané aj splnené podmienky podľa § 15, 16 Zákona č. 514/2003 Z.z. o povinnosti predbežne prerokovať nárok na náhradu škody s príslušným orgánom ako podmienku právomoci súdu podľa § 8 O.s.p.

Podľa § 3 ods.1 písm.d) ods.2 Zákona č. 514/2003 Z.z.

(1) Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci: d) nesprávnym úradným postupom.

(2) Zodpovednosti podľa ods.1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 17 ods.1, 2, 3

(1) Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

(2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods.2 sa určuje s prihliadnutím najmä po a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 18 ods.2 cit. zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 15 ods.1 cit. zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutie o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežnom prerokovaní nároku (ďalej len žiadosti) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Vykonaným dokazovaním a to z listinného dôkazu č.l. 107 až 109 vyplýva, že navrhovateľ podal dňa 27.9.2012 na MV SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy na príslušnom orgáne, ktorý jeho žiadosti nevyhovel, preto sa navrhovateľ postupom podľa §16 ods. 1 zák.č. 514/2003 Z.z. domáhal svojho nároku na súde.

Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné splnenie týchto podmienok:

- 1) Existencia nesprávneho úradného postupu (na ktorý sa navrhovateľ odvoláva),
- 2) existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľná v peniazoch a nemajetkovej ujmy,
- 3) príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a nemajetkovou ujmovou na jednej strane a nezákonným postupom orgánu verejnej moci na strane druhej.

Nesprávny úradný postup (prieťahy) pri vyšetrowaní zistené boli - vyplýva to z oznámenia KP Žilina o výsledku vybavenia žiadosti navrhovateľa o preskúmanie postupu vyšetrowateľa - povereného príslušníka policajného zboru zo dňa 11.3.2010 (č.l. 35, 36, 52) a na (č.l. 106). V tomto konaní však navrhovateľ súdu nepreukázal, že bol zistený aj nesprávny úradný postup zo strany okresnej prokuratúry. Okresný súd Čadca v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, orgánom verejnej moci, nemá právomoc skúmať a ani rozhodnúť, že zo strany orgánu štátnej moci, teda aj prokuratúry došlo k nesprávnemu úradnému postupu, či k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Výška uplatnenej náhrady škody spolu vo výške 4.930,-€ za vyplatenie faktúr za synom používané mobilné telefóny 300,-€, poplatky za zablokovanie telefónnych čísiel 80,-€, poplatky za vyhľadávanie hovorov 150,-€, ukončenie viazanosti u operátora 100,-€, náklady na poštu, telefonické dotazy, osobné urgencie a ďalšie náklady na urgencie a podania 300,-€, náklady na pohreb, hrobové miesto, pomník a s tým súvisiace náklady 300,-€, náklady na liečbu manželky navrhovateľa 1.000,-€ navrhovateľom preukázané neboli. Neboli predložené žiadne faktúry, pokladničné bloky a potvrdenia a ani iné listiny preukazujúce vyššie uvedené náklady, ktoré majú byť spôsobenou škodou.

Z ustanovenia § 17 ods. 1 zák.č. 514/2003 Z.z. jednoznačne vyplýva, že sa uhrádza škoda, ktorá skutočne poškodnej osobe v súvislosti s konštatovanými prieťahmi vznikla. Navrhovateľ, ktorý má s poukazom na ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. povinnosť predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení si túto svoju povinnosť nesplnil a vzniknutú škodu súdu nepreukázal. Nepreukázal vznik škody, a ani to, že táto škoda mu vznikla v dôsledku nečinnosti príslušníka PZ, preto súd návrh navrhovateľa na náhradu škody 4.930.- € ako nedôvodný zamietol.

Pokiaľ ide o uplatnenú náhradu za vzniknutú nemajetkovú ujmu vo výške 100.000,-€ v dôsledku konštatovaných prieťahov, pri jej určení s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 3 zák.č. 514/2003 Z.z. súd prihliada najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Súd má za to, že zistený nesprávny úradný postup (prieťahy v konaní) pri vyšetrowaní smrti syna navrhovateľa zo strany polície, nemožno bez ďalšieho považovať za konanie, v dôsledku ktorého by navrhovateľovi prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, preto súd zameral svoje dokazovanie na zisťovanie, či v dôsledku prieťahov v počiatočnom štádiu vyšetrowania došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti a vážnosti navrhovateľa v spoločnosti a či v dôsledku zisteného nesprávneho úradného postupu došlo k negatívnym následkom v jeho súkromnom živote a spoločenskom uplatnení.

Pokiaľ ide o tvrdenia navrhovateľa, že nemajetková ujma mu mala vzniknúť tým, že ich syn bol označený za narkomana, ktorý si mal smrť zaviniť sám a vyšetrowanie bolo vedené nesprávne a s prieťahmi, v dôsledku čoho boli vystavení stretom a ohováraniu v obci a ich kresťanskej komunite, že sú rodina údajného narkomana, čím bola znížená ich vážnosť a dobré meno nielen ich ale aj ich zomrelého syna, tieto tvrdenia navrhovateľ súdu hodnoverným spôsobom taktiež nepreukázal. Skutočnosť, že nebol zistený páchatel', ktorý podľa domienky navrhovateľa mal spôsobiť smrť jeho syna a z toho dôvodu si on nemôže uplatniť nárok na náhradu škody voči uvedenému páchatel'ovi nie je dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy. Z uznesenia OR PZ zo dňa 26.6.2010 ČVS:ORP-161/OVK-CA-2010 (č.l. 145 až 147) súd zistil, že trestné stíhanie vo veci zločinu zabitia bolo voči neznámemu páchatel'ovi zastavené, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Vykonaným dokazovaním v trestnom konaní nebolo zistené zavinenie cudzej osoby na smrti syna navrhovateľa. Pocity navrhovateľa, že smrť jeho synovi spôsobila iná osoba nie sú dôvodom pre priznanie nemajetkovej ujmy. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko nepreukázal rozsah nepriaznivých následkov, ktoré mu mali vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené.

Preto aj v časti náhrady nemajetkovej ujmy súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p., na základe ktorého ustanovenia účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

V tomto konaní bol v celom rozsahu úspešný odporca. Prináležalo by mu právo na náhradu trov konania, trov konania si však odporca neuplatnil a preto mu ani ich náhrada nebola priznaná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline (§ 201, § 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 OSP). Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods.2 OSP. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP).

Podľa § 205 ods.2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods.1 OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods.2 OSP). Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie (§ 161 ods.1 OSP). Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (§ 161 ods.2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 OSP).